

BŰNMEGELŐZÉSI SZAKEMBEREK ÉS ÖNKÉNTESOK KÉPZÉSE

a TETT programban

PROGRAM AZ
ÁLDOZATOKÉRT
ÉS A TETTESEKÉRT

**a társadalmi kohéziót erősítő
bűnmegelőzési és reintegrációs programok
módszertani megalapozása**
TÁMOP 5.6.2-10/1-2010-0001 kiemelt projekt

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszachenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

PROGRAM AZ
ÁLDOZATOKÉRT
ÉS A TETTESEKÉRT

A TETT PROGRAM, azaz a társadalmi kohéziót erősítő bűnmegelőzési és reintegrációs programok módszertani megalapozása kiemelt projekt

A Belügyminisztérium, mint **projektgazda, konzorciumi partnereivel** – a Miskolci Egyetemmel, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Igazságügyi Szolgálatával, a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságával, a Baranya megyei és Jász- Nagykanizsai megyei Kormányhivatalok Munkaügyi Központjaival – együtt valósítja meg a **TETT programot**, azaz a Társadalmi Megújulás Operatív Program 5.6.2 intézkedés 10/1-2010-0001 kódszámú „**A társadalmi kohéziót erősítő bűnmegelőzési és reintegrációs programok módszertani megalapozása**” kiemelt projektjét, röviden a TETT-et. A program az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Projektgazda

A **projektgazda** feladata a büntető- és bűnmegelőzési politika megteremtése, fejlesztése. A modern büntetőpolitika meghatározó jellemzője, hogy

nem kizárólag az igazságszolgáltatásra bízta a bűnözés elleni küzdelmet és a közbiztonság megteremtését, hanem investál a bűnmegelőzési munkába. E párhuzamos cselekvéssel lehet csak hosszú távon kezelni a bűnözés problémáját.

A közösségi bűnmegelőzés céljainak megvalósítása és szakmai törekvéseinek érvényesítése érdekében 2004-től helyi bűnmegelőzési programokat indítottunk. A bűnmegelőzési programok lényegi eleme a szakmai, civil, települési és kormányzati partnereket konzorcium formájában összefogó együttműködés. A projektek célja a társadalmi összefogás erősítésével a bűnelkövetővé és áldozattá válás megelőzése.

A helyi eredmények mellett a projektekben kialakított eszközrendszerek, módszerek az állami büntető- és bűnmegelőzési politika innovációját is jelentették.

A társadalmi bűnmegelőzésben felhalmozott tapasztalat jelentette a szakmai alapját annak, hogy a kormányzat a TETT programban fejlesztje tovább a közösségi bűnmegelőzés rendszerét.

A Miskolci Egyetem, a képzésekért felelős konzorciumi tag

A 275 éves, 14.000 hallgatót számláló **Miskolci Egyetemnek** nyolc fakultása és egy intézete van. Alap- és mesterképzéstől a szakirányú képzéseken át a doktori képzésig folyik az oktatás, ezen túl felsőfokú szakképzés, és idegen nyelvű oktatás is elérhető. Az egyetem célja a kialakított tudáscentrum-szerkezet megőrzése, a nemzetközi igényeknek, helyi kihívásoknak megfelelő minőségi és gyakorlatorientált oktatás. A kiemelkedő színvonalú oktatásért 2008-ban a Miskolci Egyetem, mint universitas, egyedüliként kapta meg a „Felsőoktatási Minőségi Díjat”, 2010-ben pedig a „Kiváló Egyetem” címet nyerte el.

A TETT program megvalósításában az egyetem **Állam- és Jogtudományi Kara** vesz részt, melynek tudományos és szakmai tevékenységét számos elismerés jelzi, így legutóbb Doktori Iskolája Miskolc Város Nívó-díját kapta meg. A Kar hosszú évek óta fontos résztvevője és intézményi partnere a bűnmegelőzési munkának, egyik mozgatórugója az Észak-Magyarországi Regionális Bűnmegelőzési Oktatási Központnak és aktív szakmai bázisa a bűnmegelőzési kurzusoknak csakúgy, mint a Bűnmegelőzési Szabadegyetemnek.

A képzési alprojekt technikai lebonyolításában a Miskolci Egyetem **Felnőttképzési Regionális Központja** vállal szerepet.

A TETT projekt háttere és indokoltsága¹

A rendszerváltást követően robbanásszerűen megnövekedett a bűncselekmények száma. Az elmúlt 20 évben a fiatalok között a bűnözés aránya növekedett, gyakori a kortársagresszió, a bűnismétlők aránya 2009-ben elérte a 40%-ot. Különösen veszélyeztetettnek tűnik a statisztikai adatok fényében az Észak-magyarországi, az Észak-alföldi és a Dél-dunántúli régió. Itt a 100.000 lakosra számított bűnelkövetői arány az országos átlagot meghaladja, és itt a legmagasabb a 100.000 lakosra számított, ismertté vált erőszakos és garázda jellegű bűncselekmények száma is.

A megfelelő színvonalú közbiztonság kialakítása fontos cél, de a bűnüldözés és a büntető igazságszolgáltatás hagyományos eszközei ehhez nem elegendőek. Szükség van olyan programok, technikák intézményesítésére, amelyek egyrészt a bűnelkövetők társadalmi beilleszkedését, másrészt az áldozatok

¹ A fejezet Az ezredfordulót követő bűnözési helyzet – Elemzés az egységes nyomozó hatósági és ügyészségi bünyügyi statisztika adatai Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium Statisztikai és Elemző Osztály, 2010. alapján készült.

számára elérhető segítő szolgáltatások fejlesztését célozzák.

A projekt célja és célcsoportja

A kiemelt projekt **célja** a társadalom perifériájára került, kirekesztett rétegek számára a társadalmi befogadás megvalósítása. A program három pillére:

- a **gyermek- és fiatalkori bűnözés csökkentése, megelőzése**
- a **bűncselekmények áldozatainak segítése, az áldozattá válás megelőzése**
- a **bűnelkövetők társadalmi és munkaerő-piaci visszailleszkedésének elősegítése.**

A TEtt projektben közösségi bűnmegelőzési programokat szervezünk és a tapasztalatok alapján módszertanokat, protokollokat, eljárási szabályokat, belső szabályzókat készítünk, amelyek lehetővé teszik a fejlesztések országos bevezetését. A projekttevékenységek hatását, fenntarthatóságát a szakemberek képzése, valamint a program eredményességét mérő kutatások erősítik.

A TEtt projekt **célcsoportja**

- az Észak-magyarországi,
- az Észak-alföldi
- és a Dél-dunántúli régió

a bűnmegelőzés, áldozatsegítés, reintegráció területén dolgozó szakemberei és önkéntesei, valamint

- a bűncselekmények áldozatai,
- a szabadságvesztés büntetésüket töltők és szabaduló elítéltek,

- továbbá a pártfogó felügyelet alatt álló fiatalok.

A projekt eredményei

A TEtt megvalósítása eredményeként a **képzésben** részt vevő szakemberek és önkéntesek megismerik a közösségi bűnmegelőzés, a gyerekek és fiatalok áldozattá és elkövetővé válása megelőzésének, az áldozatsegítés és a bűnelkövetők reintegrációjának új irányait.

Az **áldozatsegítő szolgáltatások** bővítéseként kialakul a három régiót lefedő önkéntes áldozatsegítő hálózat; az Észak-magyarországi régióban bővül a **közösségi foglalkoztatóban** elérhető szolgáltatások köre; a **fogvatartottak társadalmi és munkaerő-piaci reintegrációja** megerősödik. A **közérdekű munka büntetés** hatékonyabb formában lesz végrehajtható a csoportos foglalkoztatás eredményeként. **Kutatások** és tanulmányok készülnek a program-elemek eredményességéről, valamint **módszertani útmutatók, protokolleírások** teszik lehetővé a programok országos megvalósítását.

A Képzési alprojekt

Az alprojektben kínált képzések kidolgozását és megvalósítását a Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Kara végzi.

A **bűnmegelőzési szakember-képzés** a három célrégió azon szakmai intézményei, civil szervezetei munkatársainak

és önkénteseinek körét célozza, akik jelenleg vagy a jövőben szerepet vállalnak a bűnmegelőzési jelzőrendszer működtetésében és ezen keresztül egy hatékonyabb bűnmegelőzési struktúra kialakításában. A projekt három pillérének megfelelően komplex képzési blokkot alakítottunk ki. A képzések **eredményességét** segíti elő az, hogy mindkét képzéstípusban:

- az oktatók köre az elméleti szakemberek mellett az adott szakterületen széles körű tapasztalatokkal rendelkező, gyakorlati szakembereket is felöleli;
- a képzési egységbe különböző intézményekből érkező szakemberek kerülnek;
- a képzést a hallgatók rendelkezésére bocsátott tananyag támogatja:
  - Borbíró–Kerezsi (szerk.): A kriminálpolitika és a társadalmi bűnmegelőzés kézikönyve I. IRM, 2009.
http://bunmegelozes.easyhosting.hu/dok/tamop_tk_1_alt+gyfk.pdf
  - Borbíró–Kiss–Velez–Garami (szerk.): A kriminálpolitika és a társadalmi bűnmegelőzés kézikönyve II. IRM 2009.
http://bunmegelozes.easyhosting.hu/dok/tamop_tk_2_aldseg+reintegr.pdf

I. A felnőtteképzési tanfolyamok célja elsősorban az, hogy intenzív formában, a célcsoport egyedi igényeinek megfelelő, téma-specifikus szakmai ismeretanyagot kapjanak a hallgatók. A TEtt projekt három pillérére fókuszálva hirdetünk képzéseket, így lehetőség van arra, hogy a különféle témakörökben érintett szakemberek több tanfolyami képzésben is részt vehessenek. Külön-külön lehet a

gyermek- és fiatalkori bűnözés megelőzésével, az áldozatok támogatásával és a bűnelkövetők reintegrációjával foglalkozó rövid képzésekre jelentkezni.

A tanfolyamokat **2011 februárjától** folyamatosan indítjuk 2011. decemberig **Miskolcon, Debrecenben és Pécsen**. A képzést sikeresen elvégzők **tanúsítványt** kapnak.

II. A szakirányú továbbképzés, amely bűnmegelőzési koordinátor oklevelet ad a résztvevőknek, komplex képzési struktúrával és tematikával átfogó képet nyújt a bűnmegelőzés területén tevékenykedő szakemberek számára. A képzés a projekt mindhárom pillérét, témáját magában foglalja.

A két féléves továbbképzést két évfolyammal, **2011. februárjában és márciusban**, egymást követő kezdési időponttal indítottuk **Miskolcon**.

Valamennyi képzés díjmentes.

A szállást és az étkezést a projekt biztosítja.

Jelentkezni személyesen, postai úton továbbított (Miskolci Egyetem Felnőtteképzési Regionális Központ, 3515 Miskolc-Egyetemváros), és elektronikusan beküldött (aláírással ellátott) (tklali@uni-miskolc.hu) jelentkezési lapon lehet. Ez a Miskolci Egyetem Felnőtteképzési Regionális Központjának honlapjáról tölthető le. Itt részletes információ található a képzésekről.

I. Felnőttképzési tanfolyamok (FAT által akkreditált tanfolyamok)

A program **célcsoportját** mindegyik felnőttképzési tanfolyam, azaz FAT-képzés esetén azok a gyakorlati szakemberek alkotják, akik a mindennapi tevékenységükben, az egyes képzések közvetett célcsoportjával (gyermek- és fiatalkorúak, áldozatok, bűnelkövetők) foglalkozva alkalmazzák a képzésen megszerzett ismereteket.

A képzésre való **bekerülés feltétele** legalább középfokú végzettség.

A képzések **időtartama** 34 elméleti és 14 gyakorlati óra. Egy csoport tervezett **létszáma** 20-24 fő, gyakorlati modul esetén 10-12 fő.

Összesen 29 csoportot indítunk 2011-től, **valamennyi képzési időpont megtalálható a TETT honlapján: www.tett-program.hu.**

A képzésekre **Miskolcra, Debrecenbe és Pécsre** lehet jelentkezni.

1.1. A kiskorúak bűnözése elleni fellépés új útjai

- Észak-Magyarország (Miskolc): összesen 7 csoport indul.

- Észak-Alföld (Debrecen): összesen 3 csoport indul.
- Dél-Dunántúl (Pécs): összesen 2 csoport indul.

A program **célja**, hogy a résztvevők megismerjék a célcsoport pontos magyarországi helyzetét, így többek között a szegregáció, a gyermekszegénység és az esélyegyenlőség kérdéseit, valamint ezek hatását.

A képzés célja az új megközelítésmódok és szemlélet minél szélesebb körű érvényre juttatása mellett az is, hogy a hallgatók a konfliktushelyzeteket eredményesebben kezeljék, az érintettekkel, a társintézményekkel – különösen a jelzőrendszer tagjaival – hatékonyabban kommunikáljanak.

A program **célcsoportját** azok a szakemberek, civilek vagy önkéntesek alkotják, akik munkájuk során közvetlen kapcsolatba kerülnek a gyerekekkel és fiatalokkal.

A tematika

modulok	Témakör	óraszám
elméleti	Bűnmegelőzési alapismeretek	7
	A gyermek- és fiatalkori bűnözés elleni küzdelem alapjai	10
	A korai probléma-felismerés főbb módszerei	9
	A kezelőrendszer és beavatkozási területei	8
gyakorlati	Konfliktuskezelési tréning	14

I.2. Az áldozatpolitika új irányai Magyarországon

- Észak-Magyarország (Miskolc): összesen 5 csoport indul
- Észak-Alföld (Debrecen): összesen 4 csoport indul
- Dél-Dunántúl (Pécs): összesen 4 csoport indul

A program **célja**, hogy a résztvevők képet kapjanak az áldozatvédelem legfontosabb (jog)intézményeiről, az

áldozatsegítési programokról és jó megoldásokról.

A képzés **célcsoportját** azok a szakemberek alkotják, akik az oktatásban, az igazgatszolgáltatásban, a gyermekvédelemben, az egészségügyben, a közigazgatásban, vagy más hatóságoknál feladatuk ellátása során találkoznak áldozattá vált, vagy veszélyhelyzetben lévő állampolgárokkal. A képzés célcsoportját jelentik a szociális és civil szférában dolgozó szakemberek is.

A **tematika**

modulok	Témakör	óraszám
elméleti	Bűnmegelőzési alapismeretek	7
	Az áldozatpolitika alapjai	2
	Az áldozatsegítés alapjai	21
	A bűncselekménnyel okozott kár főbb megtérülési formái	4
gyakorlati	Konfliktuskezelési tréning	14

I.3. Bűnelkövetők reintegrációjának új lehetőségei

- Észak-Magyarország (Miskolc): összesen 3 csoport indul,
- Észak-Alföld (Debrecen): összesen 1 csoport indul
- Dél-Dunántúl (Pécs): összesen 1 csoport indul

A program **célja**, hogy a résztvevők megismerkedjenek mindazokkal a már meglévő és új lehetőségekkel, módszerekkel és formákkal, amelyek a bűnelkövetők

eredményes társadalmi visszailleszkedését szolgálják.

A program **célcsoportja** nemcsak azoknak a szakembereknek a köre, akik tevékenységükkel a büntető igazságszolgáltatás intézményrendszeréhez kapcsolódnak, hanem azoké is, akik a közigazgatás, egészségügy, szociális szféra, oktatás területén, feladatuk ellátása során, vagy civil szervezetek keretében kerülnek kapcsolatba (volt) bűnelkövetőkkel.

A **tematika**

modulok	témakör	óraszám
elméleti	Bűnmegelőzési alapismeretek	7
	Bevezetés a közösségi büntetések tanába	4
	A pártfogó felügyelet alapjai	12
	A fogvatartottak reintegrációjának eszközei	11
gyakorlati	Konfliktuskezelési tréning	14

II. Bűnmegelőzési koordinátor szakirányú továbbképzés

A bűnmegelőzési koordinátori képzés **célja**, hogy a bűnmegelőzés témájában jártas, eredményesen dolgozó szakembereket képezzen, akik a gyakorlatban használható ismeretekkel rendelkeznek a bűnözés és kriminálpolitika kérdéseiről, a hazai és nemzetközi bűnmegelőzési koncepciókról, a gyermek- és fiatalkori bűnözés elleni fellépés, az áldozatvédelem és a bűnelkövetők reintegrációja főbb kérdéseiről, gyakorlatairól.

A szakirányú továbbképzés **célcsoportjába** azok a felsőfokú végzettséggel rendelkező szakemberek tartoznak, akik munkájuk révén közvetlenül vagy közvetve kapcsolódnak a bűnmegelőzési jelzőrendszer működéséhez, illetve a társadalmi bűnmegelőzéshez.

A **bekerülés** feltétele a felsőfokú végzettség.

Eredményes jelentkezés esetén a személyes **beiratkozást** követően a Miskolci Egyetem a hallgatókkal felnőttképzési szerződést köt.

A képzés **helyszíne** Miskolc. A szakirányú továbbképzés két alkalommal, 60-60 fős **évfolyammal** indul. A programmodul **időtartama** 2 félév, 230 óra, melyből 177 elméleti és 53 gyakorlati óra.

- Az **első évfolyam** első oktatási napja 2011. február 3-a.
- A **második évfolyam** első oktatási napja 2011. március 10-e.

Az időpontokról további információkat talál a projekt honlapján: www.tettprogram.hu

A képzés öt nagy **ismeretkört** ölel fel, amelyek a projekt pilléreinek felelnek meg.

A **szakmai gyakorlaton** a hallgatók három különféle helyszínen kapnak lehetőséget a tapasztalatszerzésre úgy, hogy minden szakmai helyszínen 1 mentor fogadja a csoportokat. A TETT projekt egyik fő célja, hogy elősegítse a jelzőrendszerben illetve az ehhez kapcsolódó különféle intézményekben dolgozó szakemberek, önkéntesek, civilek, egyházak közötti kommunikációt, és részben ezen keresztül a bűnmegelőzési tevékenység komplex és hatékony végzését.

III. E-learning tananyag

A TEtt fontos célja olyan tevékenységek megvalósítása, melyek a projekt lezárását követően is érdemi változást hoznak, pozitív irányban befolyásolják a projekt által érintett szakterületeket, a bűnmegelőzési tevékenységet.

Így a képzési alprojekt a **fenntarthatóság** érdekében olyan képzési formát is kifejleszt, amely a fenntarthatóságon túl a közvetlen célcsoportba tartozó, de a képzésben részt venni nem tudó szakemberek bevonására és szakmai ismereteinek megerősítésére is alkalmas.

Ennek érdekében kerül sor három **e-learning tanegység** kidolgozására és kísérleti oktatására. **A három új képzési program** egyenként 34 óra elméleti és 14 óra gyakorlati foglalkozáshoz kapcsolódóan tartalmaz tananyag-elemeket. A szakmai kívánalmaknak megfelelően kerül sor a különféle e-learning képzési technikák és módszerek beépítésére: videó-előadások, videó-illusztrációk, rajzok, ábrák, táblázatok, power point prezentációk, valamint multimédia illusztrációk, eset-bemutatók egészítik ki a szöveges tartalmat (törzsanyag, tesztek, linkgyűjtemény, irodalomjegyzék).

Várjuk jelentkezését!

A TETT programról minden információt megtalál a www.tettprogram.hu weboldalon.

A képzés részletes leírását a Miskolci Egyetem Felnőttképzési Regionális Központjának oldalán találja: www.felnottkepzes.uni-miskolc.hu.

Keresse a bűnmegelőzési klubot a Facebook-on!

PROGRAM AZ
ÁLDOZATOKÉRT
ÉS A TETTESEKÉRT

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

